

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Český Krumlov

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Český Krumlov leží v Jihočeském kraji a tvoří 1 ze 17ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 1 130 km² je největší;
- počtem 41 639 obyvatel, z nichž 13 290 žije v jádrovém městě, je nadprůměrně velký;
- počtem 31 obcí je zhruba průměrný.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Jihočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Český Krumlov	31	41 639	13 290	1 130
České Budějovice	79	155 589	93 467	924
Jindřichův Hradec	58	47 595	21 824	934
Kaplice	15	19 592	7 219	485
Prachatice	44	33 449	11 219	840
Tábor	79	80 612	35 024	1 002
Průměr za kraj	37	37 448	17 727	592

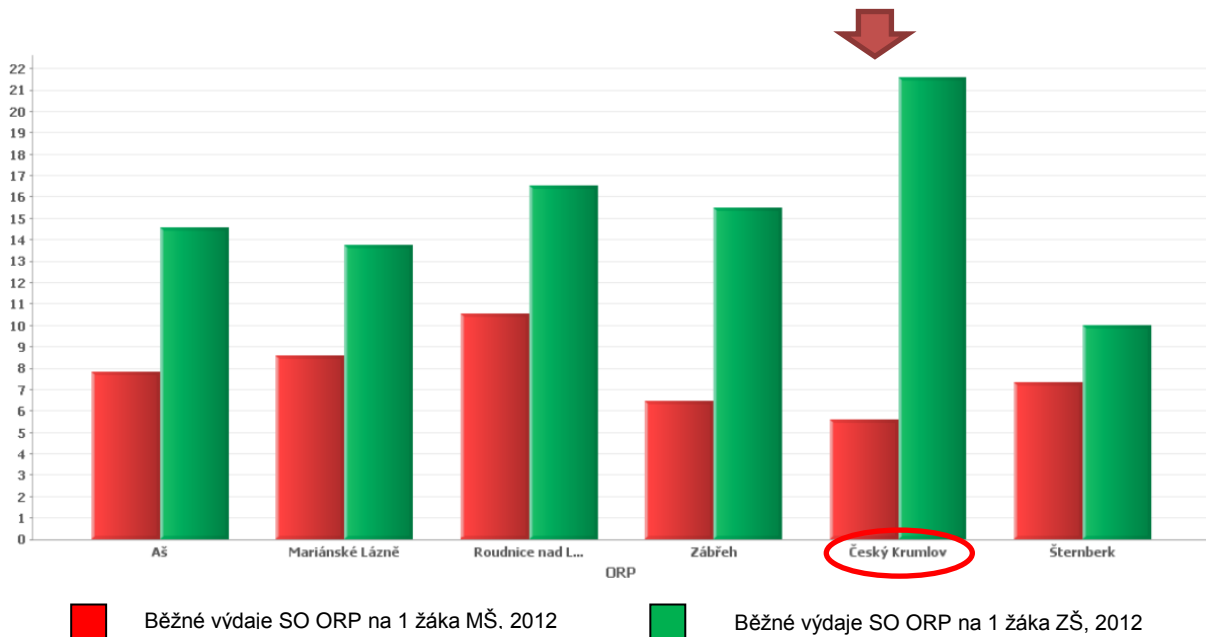
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihočeského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 40.200 až 43.200 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Domažlice, Hlučín, Kopřivnice, Mělník, Valašské Meziříčí, Krnov, Žďár n. Sázavou);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 31 až 32 obcí (celkem 9 srovnatelných SO ORP: Bruntál, Chotěboř, Hranice, Lovosice, Rychnov n. Kněžnou, Světlá n. Sázavou, Trutnov, Vsetín, Soběslav);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 12.700 až 13.900 (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Aš, Mariánské Lázně, Roudnice n. Labem, Zábřeh, Šternberk).

2. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Český Krumlov zejména porovnání **běžných výdajů na žáky základních a mateřských škol** s výdaji v ostatních SO ORP s obdobnou velikostí jádrové obce. Zatímco běžné výdaje na žáky MŠ v českokrumlovském obvodu patří k těm nejnižším: 5,6 tis. Kč/žáka, běžné výdaje na žáka ZŠ dosahují z celé skupiny nejvyšší úrovně: 21,6 tis. Kč/žáka. Není bez zajímavosti, že obdobné výsledky přináší i srovnání dle jiných kritérií – s obvody s podobným počtem obcí nebo obyvatel. Viz obr. č. 1.

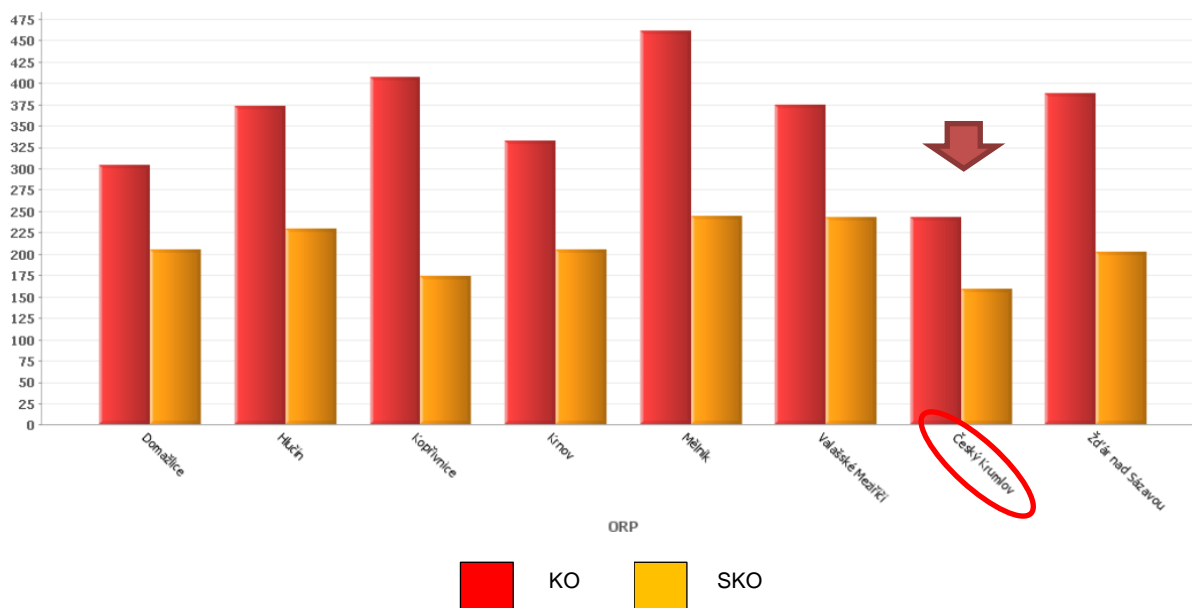
Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 12.700 až 13.900 obyv.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

3. Odpadové hospodářství

Z pohledu odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **měrné produkce komunálního a směsného komunálního odpadu** (dále KO a SKO). Produkci KO i SKO je SO ORP Český Krumlov na posledním místě ve srovnávané skupině obvodů (vybraných dle kritéria počtu obyvatel) s celkovou výší 240 t/1.000 obyv., respektive 160 t/1.000 obyv.

Obrázek 2: Měrná produkce KO a SKO vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 40.200 až 43.200; v t/1.000 obyv.)

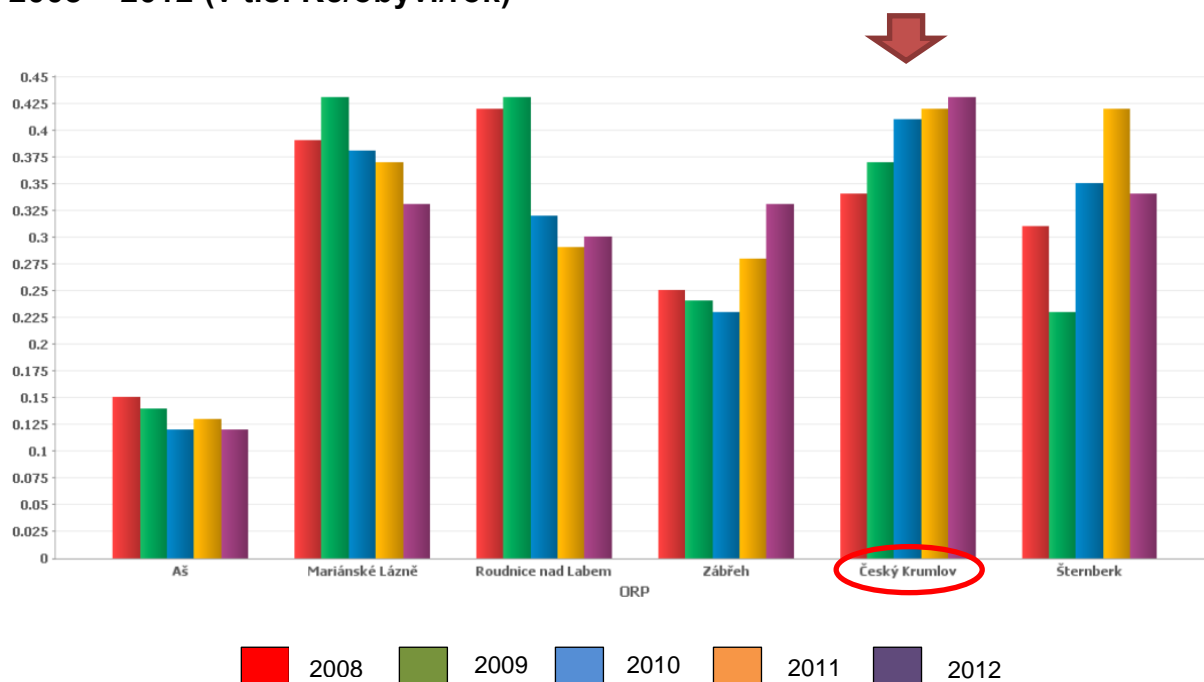
4. Sociální služby

U problematiky sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. SO ORP Český Krumlov dosahuje z pohledu každodenních výdajů na sociální služby ve sledovaném období 2008 – 2012 jedněch z nejvyšších hodnot z vybraných SO ORP s přibližně stejnou velikostí jádrové obce (absolutně nejvyšší byly v r. 2010, 2011¹ a 2012). Celkově se pohybovaly běžné výdaje na sociální služby u českokrumlovského obvodu mezi 0,34 a 0,43 tis. Kč/obyv./rok, jejich průměrná úroveň je 0,39 tis. Kč/obyv (rovněž nejvyšší z celé skupiny SO ORP). Viz obr. č. 3 a 4.

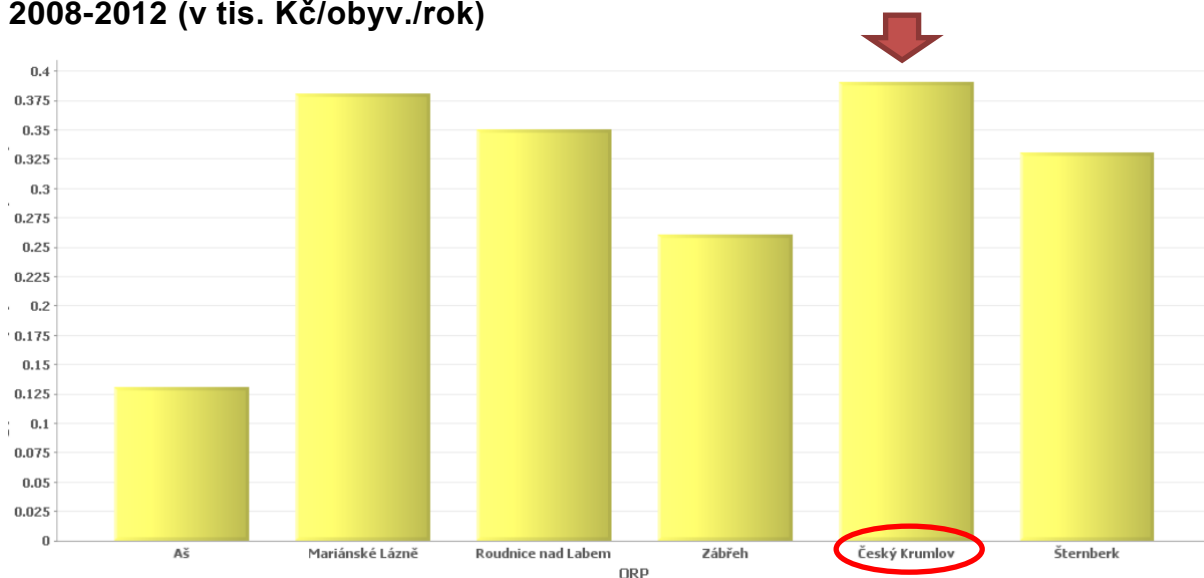
¹ V r. 2011 se jednalo o dělené 1. místo.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obrázek 3: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 12.700 až 13.900 obyv.) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 4: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 12.700 až 13.900 obyv.) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Český Krumlov	
základní charakteristika	<p>v Jihočeském kraji je správní obvod ORP Český Krumlov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlohou největší • počtem obyvatel je nadprůměrně velký • počtem obcí je zhruba průměrný
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na žáky ZŠ • nízké běžné výdaje na žáky MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízká měrná produkce KO a SKO
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad